

MV
Jan 17
XII-3261 A.

HUNGARY

<u>JUSTICE</u>	/1800/
Crimes	/1807/ ✓
<u>RELIGION</u>	/2800/
Roman Catholic Church	/2806/

CRIMINAL PROCEEDINGS IN COUNTY
HEVES.

SOURCE LONDON: "Népujság."

DATE OF OBSERVATION: September 1955.

ENGLISH SYNOPSIS: This report contains "police and law courts announcements" as published in the September 1 and 15 issues of the "Népujság" of County Heves.

EVALUATION COMMENT: This is an interesting report. Such criminal announcements as that of the "Népujság" appear frequently in the country and BUDAPEST press. In many cases these trials, as reported here, serve only the purpose of persecution.

The comments attached by the recipient unmask the Communist methods for destroying their opponents.

x x x

Szószerint közöljük a Heves megyei "Népujság" szeptember 1-i számában közölt KALÁCSKA József, volt zagyvaszántói plébános tárgyalásának részleteit zárójelben a címzett megjegyzéseivel:

"Börtönre ítélték a háborúra spekuláló, rémhirterjesztő és népellenes volt ZAGYVASZÁNTÓ-i plébánost.

The Case of The ZAGYVASZÁNTÓ Parson.

KALÁCSKA József hosszú időt töltött el ZAGYVASZÁNTÓN,
/more/

mint plébános. Itt tartózkodása éveiben jól "bedolgozta magát a lelkekbe". Gondosan pásztorkodott, nehogy valamelyik "báránycája" elcsellengjen, s Isten őrizze tiltott úton járjon. /: KALÁCSKA közel 20 évet töltött ZAGYVASZÁNTÓN. Közmegebecsülésben élt, az egész falu apraja nagyja szerette. A népet mindig mindenben segítette, sokszor egyházi fellettese utasításai ellenére is kitartott saját meggyőződése mellett, és mondhatni, hogy jóban-rosszban együtt volt a falu népével.:/ Ehhez a munkához nem volt elég a mindennapi mise, a prédikáció. Bár hangszórót is szerelt fel a templom falára, hogy többen hallják kinyilatkoztatásait - úgy gondolta, mégsem elég ennyi, nem jut el az "urnak" hangja mindenhová. A délutánokat és estéket családlátogatással töltötte. A volt egyháztanács elnöke, a 32 holdas egykori kulákbíró szervezte be a családokat - kikhez érdemes eljárni a plébános urnak. /:Az igazság az, hogy a templomban annyian voltak, hogy kész tüntetés volt a rendszer ellen minden egyházi megmozdulás. Azért kellett a hangszóró, mert a nép nem fért be a templomba. Egyébként a nép érdekeiért olyan bátransikra szállt, hogy mindenki szerette és szinte kivétel nélkül minden háznál meghívott vendég volt.:/

Nem kell soká várni, nem tart ez az egész sokáig, az amik /értsd: amerikaiak/ megmutatták Kóréában mit tudnak, s közeleg az idő, hogy mi is felszabaduljunk," - mondogatta bizalmasan a hiszékenyebb dolgozó parasztoknak, majd elárulta azt is, "nem érdemes a kommunistákra hallgatni, termelő-szövetkezetet alakítani, mert majd ha újra helyre áll a "rend", s csak szégyelnék akkor, hogy eltévelyedtek". Csak bátran ki kell állni, a dolgozó parasztokat nem csukják le - hangoztatta. - Lám én harminchétszer voltam már bíróság előtt, s még mindig megusztam szárazon, mert az Isten védi apostolait."

Az apostol példát is mutatott a bátorságban. A szószékről ostromozta azokat, akik nem az Ur - vagy talán urak - utját járják. Egyik alkalommal pedig összeszólalkozásra is sor került, közte, s VERÉB Lajosné között. VERÉBné ugyanis annyira "eltévelygett" "uram bocsá" kommunista tanfolyamon vett részt. Amit ott hallott, elmondotta másoknak is. A ZAGYVASZÁNTÓ-iak érezték, hogy az asszonynak igaza van, amit mond szintiszta igazság, s ezért gyakran el-eljárogattak a békegyűléseire. /:VERÉB Lajosné az ugynevezett "falusi szégyene" sem családi élete sem korábbi élete nem mutat sok dicsekedni valót. VERÉBné-t fogták meg a kommunisták, elvitték tanfolyamra és azután vele rendezgették a "béke gyűléseket", de eredmény nem mutatkozott. Végül is egyenesen a plébános lebuktatására oktatták ki.:/

"Szabadság, elvtársnő! - ezekkel a szavakkal üdvözölte, mikor találkozott. No megokosodott-e az iskolán? - Majd

/more/

hozzátette: - Jobb lesz, ha nem jártatja a száját VERÉBné, mert az ilyen piroskönyvesekre sor kerül majd." Majd karjával a vízlevezető árok felé mutatott, és azt mondta: "Oda egy facsemetét ültetek. Mialatt maguk az urak, megerősödik, s ha a változás beáll, maga lesz az első, akit odaakasztatok. Arra kérem majd az egek urát, hogy villám vágjon a fába, hogy egy darab se maradjon belőle." Az Isten ZAGYVASZÁNTÓ-i szolgálója, hű szolgálója volt a HORTHY - hadseregnek is. Mint tábori lelkész, nem volt számára idegen a gyilkosság és a kegyetlenség. /:Cimzett szószerinti megjegyzése: "Ezek a sorok engem, aki ismertem ezt a papot mint embert is, valóban megdöbbeneténék, ha nem tudnám, hogy honnan jönnek. A hazugság olyan durva formája ez, amire nincsen mérték. KALÁCSKA József nem csak jó egyházi ember és nem csak minden időben talpig ember, de nyílt eszű okos ember is, akinek a szájából hasonló badarságokat soha senkinem hallott. VERÉB Lajosné azonban tovább vezette ellene a szervezkedést és a hozzá hasonlókat valamint egy pár cigány aláírásával kérvényben kérték KALÁCSKA elhelyeztetését ZAGYVASZÁNTÓról. A kérvényben KALÁCSKA erkölcsi életét is kifogásolták noha az ellen a falu soha semmi vádat nem emelt. A kérvényben nem tudtak konkrét dolgokat felhozni csak általánosságban mocskolódtak. De a felsőbb egyházi hatóságok KALÁCSKA-t elhelyezték ECSEGRE, ZAGYVASZÁNTÓra pedig küldtek egy hamisítatlan béke papot BÁLINT György személyében.:/

A kommunisták nem ijedősek. VERÉBné tovább folytatta a felvilágosító munkát, s ez az eset csak tovább növelte tekintélyét.

A kulák vő, MISINSZKY Mátyás, a volt Kalot-vezető, és AMBRUS Dezső harangozó is, segített az esti ájtatosságok szervezésében. A hivek már unták a reakciós fenyegetőzést, az örökös pokol-ígérgetést. Kérvényt irtak az illetékeseknek, hogy helyezték el KALÁCSKA-t, adjanak a falunak tisztességes papot, hiszen az erkölcsi élet terén sem viselkedett paphoz illően. Így történt, hogy KALÁCSKA ECSEGRE került, s új pap jött ZAGYVASZÁNTÓra. A kulákok máris mozgolódni kezdtek. Küldöttséget menesztettek BÁLINT György plébános elé, s ajánlották neki, "olyan legyen, mint elődje, akkor közöttük minden rendbe lesz." Az új pap nem értette, mit kívánnak tőle, de csakhamar rájött. Egyik szentbeszéde után - melyben a békéről beszélt - döglött macskát, kutyát, s egyéb ocsmányságot talált kutjában, más alkalommal pedig trágyát raktak a konyhája.

A kulákok sérelmesnek érezték, hogy BÁLINT békepap arról beszélt, hogy a multban a szegényeket egy köcsög aludt-tejért dolgoztatták a gazdagok. S idézte a bibliából azt a bizonyos tő fokát a tevével kapcsolatban. Az mégcsak hagyján - gondolták - hogy nem jutunk be a mennyországba, de így szószerűről kiprédikálni bennünket az már sok. Hát ezért fizetjük a

pártbért? HORVÁTH Károly kulák társai nevében felkereste a plébánost, hogy vonja vissza prédikációt, melyben a köcsög tejről volt szó. /:A szentbeszédben nemcsak a köcsög tejről volt szó hanem a TSZCSÉK megalakításáról is, amelyet addig ZAGYVASZÁNTÓN nem tudtak keresztül vinni. Erre kellett az új békepap.:/

Kérésük hiábavaló volt. Felkeresték hát ECSEGEN régi papjukat, KALÁCSKAT, aki nem szükölködött a tanácssal, hogy pap-társa ellen szitson. Az ő tanácsa nyomán került a szenny a békepap udvarára, konyhájára, az ő sugalmazására festett fel a harangozó különböző trágár szavakat, izléstelen rajzokat a plébániára, hogy üldözzék azt a papot, aki a nép felemelkedése mellett prédikál.

Sokáig szabadon garázdálkodott a klerikális reakció a kártékony férges ZAGYVASZÁNTÓN, végül azonban államunk védelmére kelt a becsületes papnak és a hívőknek. Eljárást indított a károkozó, népellenes, háborúra spekuláló, rémhirterjesztő és becsületsértő KALÁCSKA és büntársai ellen. Ezuttal kiállítását nem uszta meg szárazon. Biróságunk büntársával, HORVÁTH kulákkal és a "szentszövetség" másik két tagjával, MISINSZKY Mátyással és AMBRUS Dezsővel együtt börtönbüntetéssel sújtotta őket. Aláírás: BÓDI János."

Other Alleged Criminal Cases.

Birósági és rendőrségi Hírek a "Népujság" 1955, szeptember 1.-i számából:

"Büntető eljárás indult MEZŐ János egri lakos ellen, mert évek óta iparengedély nélkül felvásárolt gyümölcsöt és zöldségfélét, azokat BUDAPESTRE vitte értékesítés céljából. Üzérkedő tevékenységére jellemző, hogy éves gyorsvonat-bérlettel rendelkezett, amelyért évente 8400 forintot fizetett." /:MEZŐ Jánost mint gyümölcs és zöldség kereskedőt mindenki ismerte EGERben. Iparengedélye volt ameddig hirtelen és minden indokolás nélkül meg nem vonták tőle. A megvonást megfellebbezte és ennek alapján tovább szállította a nyilvánosan felvásárolt árut. A parasztok szívesebben adták MEZŐnek terményeiket, mint az állami felvásárlóknak, mert többet fizetett. Mivel az állami felvásárlók nem tudtak vele árban versenyezni a jobbárut is MEZŐ kapta. MEZŐ az egri piacon is árult, a háboru előtt is. Nehezen képzelhető el, hogy valaki éveken keresztül nagymennyiségű árut tudjon szállítani anélkül, hogy azt a hatóságok észrevegyék tehát a vád valószínűleg arra megy, hogy MEZŐt mint kiskereskedőt megsemmisítsék.:/

/more/

"Nyolc évi börtönbüntetés kupeckedésért, árdrágításért, feketevágásért és jogtalan járületlevél használatért. BÓTA János ostorosi kulák ügyében ítélkezett a fővárosi bíróság. A fővárosi bíróság EGERben tartott tárgyalásán BÓTA János ostorosi kulákot nyolcévi börtönre, 10.000 forint vagyonelkobzásra, Heves és Borsod megyéből való kitiltásra, büntársát, feleségét pedig egy évi börtönbüntetésre ítélte.

Ki az a BÓTA János, aki ilyen súlyos büntetést kapott? Apja közel 40 holdon sanyargatta a cselédeket. BÓTA Jánosnak pedig hentesüzlete volt és az apjától szétirt hét és fél hold föld. 1950-ben jobbnak látta becsukni az üzletét, nem azért, mintha a föld is elég dolgot adott volna neki, hisz nem sokat dolgozott ő rajta addig sem. Még könnyebben és még több haszonra akart szert tenni... Aki nem becsületesen dolgozik, az más verejtekén akar élőködni, az spekulál, üzérkedik, - míg rajta nem veszt. Ezt tette BÓTA János is. Kupeckedett, lovakkal, birkákkal, de adott-vett kukoricát is. Különös előszeretettel vette és adta a sertéseket, és ha valami nem egyezett a járületlevéllel, hát "kijavította". Két év alatt csak 24 sertés fordult így meg a kezén. Ebből nem mind került újból eladásra, mert BÓTA János nem látta rossz üzletnek a feketevágást sem. Ha nem tudott "szerezni" vágási engedélyt, vágott anélkül.

Az ilyen üzletek útján szerzett haszonból aztán dollárokat vásárolt a "jobb időkre". A házkutatás során mintegy 450 dollárt találtak nála elásva.

E rövid életrajzból kitűnik BÓTA János igazi arca. Kupeckedés, árdrágítás, feketevágás, jogtalan járületlevél használat, okirathamisítás, dollár-rejtegetés. S ezekben a felesége volt a segítő társa.

BÓTA János már két ízben - egyszer három hónapra, egyszer egy évre - volt feketevágásért megbüntetve. 1952 decemberében, mikor kiszabadult, újból folytatta ott, ahol előzőleg abbahagyta, a kupeckedésnél.

Államunk törvényét nem tudta kijátszani. A nép törvénye olyan büntetéssel sújtotta, amilyent a dolgozó nép ellensége megérdemelt.

/:BÓTA János apjának valóban volt 40 hold földje, ami OSTOROS községben nagy gazdának számított, mert a község fent van a hegyek között és nem sok földje van. Heten voltak testvérek, BÓTA Jánosnak 7 és félhold jutott. Büne az volt, hogy hét és fél hold földjével nem volt hajlandó TSZCSÉS lenni, sőt oszlopa volt azoknak, akik attól idegenkedtek. Ugy gazdálkodott, hogy jobban jött ki és többre haladt mint a TSZCS legjobban fizetett tagja.:/

/more/

1955. szeptember 15. "LEPRES Andrásné hatvani lakóost a járásbiróság hét évi börtönbüntetésre és 800 forint pénzbüntetésre ítélte, mert három év alatt 100 liter bort vásárolt hét forintos áron és apróbb tételekben 10 forintos, literenkénti áron mérte szét."

/:Aki valaha járt a BUDAPEST-MISKOLCvasutvonalon az bizonyosan találkozott különösen HATVAN-FÜZESABONY közötti szakaszon olyan asszonyokkal, akik vizes kupában bort árultak, minden időben engedély nélkül. Ezek egyike volt LEPRES Andrásné. Ezek rendszerint nagy családok asszonyok, akik egy-egy vonat érkezéshez kiszaladtak, hogy egy pár fillért kereszenek. A vád maga is elismeri, hogy vette a bort, tehát nem kulák. És ha 3 év alatt 100 litert vett és adott el abból naponta egy deci bor sem jutott az eladás sorsára. "A legszegényebb fekete kereskedelemért a legnagyobb büntetés", amíg eddig hallottam, jegyezte meg a címzett.:/